

FIȘA DISCIPLINEI

Probleme, controverse și provocări actuale în Apologetică

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie (Ortodoxă)
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Teologie Ortodoxă Didactică
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Probleme, controverse și provocări actuale în Apologetică				Codul disciplinei	OLR1907
2.2. Titularul activităților de curs					Prof. univ. dr. dr. habil. Nicolae Turcan		
2.3. Titularul activităților de seminar					Prof. univ. dr. dr. habil. Nicolae Turcan		
2.4. Anul de studiu	II	2.5. Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7. Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					3
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					14
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					10
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)					2
3.5.5. Examinări					2
3.5.6. Alte activități					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					33
3.8. Total ore pe semestru					75
3.9. Numărul de credite					3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul.
4.2. de competențe	Nu este cazul.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Ecran de proiecție, videoproiector, laptop, flipchart, sistem audio
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Sală dotată cu tablă, ecran de proiecție, videoproiector, laptop

6. Competențele specifice acumulate¹

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

Competențe profesionale/esențiale	- Realizarea misiunii de propovăduire a credinței, în spirit tolerant - Proiectarea curriculară, cu respectarea adevărurilor de credință, conform textelor sacre și mărturisirilor de credință proprii, și a criteriilor și principiilor psihopedagogice - Identificarea și analiza contextului cultural, religios și istoric în comunități și organizații - Enunțarea principiilor teologice și a valorilor spirituale relevante dezvoltării societății - Gestionarea metodelor și mijloacelor de comunicare eficientă în context intercultural - Implementarea valorilor și practicilor religioase pentru formarea spirituală și morală, cu scopul de a răspunde problemelor concrete de viață
Competențe transversale	- Aplicarea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, de punctualitate, conștiinciozitate și responsabilitate socială, pe baza principiilor, normelor și valorilor doctrinare, religios-morale și canonice - Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă multidisciplinară, pe diverse paliere ierarhice, respectând principii de credință religioasă - Formularea unei strategii de optimizare a pregătirii profesionale continue, prin actualizarea conținuturilor învățării, aplicarea tehnologiilor informației și prin utilizarea limbilor străine

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Introducere în problemele și provocările contemporane provenite din filosofie și știință la adresa teologiei și formularea unor argumente apologetice
7.2 Obiectivele specifice	- Introducere în dialogul dintre teologie, filosofie și științe - Tendențe apologetice în filosofia contemporană - Noua apologetică științifică

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Apologia creștină după modernitate: relevanță, datorie, sinceritate	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
2. Postmodernitatea și revenirea lui Dumnezeu	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
3. Repere apologetice în teologia românească: Dumitru Stăniloae, Nichifor Crainic, Ilarion Felea, Constantin Galeriu, Dumitru Popescu	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
4. Repere apologetice în cultura română: Petre Țuțea, Nicolae Steinhardt, Mircea Vulcănescu	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
5. Noua apologetică ortodoxă: David Bentley Hart și critica neoateismului contemporan	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
6. Istoria, Tradiția și Dumnezeu interior	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
7. Cuvintele lui Hristos. Dumnezeu iubirii și problema răului	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
8. Sacru și/sau profan. Cunoaștere științifică și cunoaștere teologică	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
9. Creația bună foarte: cosmologie și credință	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	

10. Morala ca dragoste și găsirea sensului	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
11. Pariul lui Pascal și fericirea de a crede	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
12. Revelația posibilă	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
13. Recapitulare și concluzii (I)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
14. Recapitulare și concluzii (II)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	

Bibliografie

1. ANDREEV, IVAN MIHAILOVICI, *Teologia apologetică ortodoxă*, traducere de A. Florescu, Sophia, București, 2003.
2. GILSON, ÉTIENNE, *Dumnezeu și filosofia* (Aletheia 26), traducere de Alex Moldovan, ediția a 2-a, cu un cuvânt înainte de Jaroslav Pelikan, Galaxia Gutenberg, Târgu-Lăpuș, 2005.
3. HART, DAVID BENTLEY, *Ateismul: o amăgire. Revoluția creștină și adversarii ei* (Historia Christiana), traducere de Eva Damian, ediție îngrijită de Dragoș Mîrșanu, Doxologia, Iași, 2017.
4. LEMENI, ADRIAN; IONESCU, RĂZVAN; MIHALACHE, SORIN; IOJA, CRISTINEL, *Apologetica ortodoxă*, vol. 2: *Dialogul cu științele contemporane* (Colecția Cursuri, Manuale și Compendii de Teologie Ortodoxă), Basilica, București, 2013.
5. LENNOX, JOHN C., *Groparul lui Dumnezeu. L-a îngropat știința pe Dumnezeu?*, GBV România, București, 2012.
6. POPESCU, DUMITRU, *Apologetica rațional-duhovnicească a Ortodoxiei*, Cartea ortodoxă, Alexandria, 2009.
7. SAVIN, IOAN GHEORGHE, *Apărarea credinței. Tratat de apologetică*, ediție de DORA MEZDREA și AUREL SAVIN, Anastasia, București, 1996.
8. SAVIN, IOAN GHEORGHE, *Apologetica*, vol. 1 (Luminătorii lumii), ediție de RADU DIAC, Anastasia, București, 2002.
9. TURCAN, NICOLAE, *Începutul suspiciunii. Kant, Hegel & Feuerbach despre religie și filosofie* (Theologia Socialis 19), Eikon, Cluj-Napoca, 2011.
10. TURCAN, NICOLAE, *Partea văzută a iubirii. Pledoarii pentru credință*, Renașterea, Cluj-Napoca, 2019.
11. TURCAN, NICOLAE, *Postmodernism și teologie apofatică. O apologie în fața gândirii slabe*, Limes, Florești, Cluj, 2014.
12. TURCAN, NICOLAE, *Apologia după sfârșitul metafizicii. Teologie și fenomenologie la Jean-Luc Marion*, Eikon, București, 2016.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. MARION, JEAN-LUC, <i>Despre raționalitatea Revelației și iraționalitatea credincioșilor</i> , traducere de Maria-Cornelia Ică jr, Deisis, Sibiu, 2014, pp. 29–54 (Apologia argumentului).	Analiză de text Dezbateri Brainstorming	
2. VATTIMO, GIANNI, <i>A crede că mai credem: e cu putință să fim creștini în afara Bisericii?</i> (Biblioteca italiană), traducere de Ștefania Mincu, Pontica, Constanța, 2005, pp. 5–21.	Analiză de text Dezbateri Brainstorming	
3. STĂNILOAE, DUMITRU, <i>Sfânta Treime sau La început a fost iubirea</i> , Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1993, pp. 9–19.	Analiză de text Dezbateri Brainstorming	
4. VULCĂNESCU, MIRCEA, <i>Dimensiunea românească a existenței</i> , ediție îngrijită de Marin Diaconu, Fundația Culturală Română, București, 1991, pp. 124–149.	Analiză de text Dezbateri Brainstorming	
5. HART, DAVID BENTLEY, <i>Ateismul: o amăgire. Revoluția creștină și adversarii ei</i> (Historia Christiana), ediție îngrijită de Dragoș Mîrșanu, traducere de EVA DAMIAN, Doxologia, Iași, 2017, pp. 105–118 („Intoleranță și persecuție”).	Analiză de text Dezbateri Brainstorming	
6. HART, DAVID BENTLEY, <i>Ateismul: o amăgire. Revoluția creștină și adversarii ei</i> (Historia Christiana), ediție îngrijită de Dragoș Mîrșanu, traducere de EVA DAMIAN, Doxologia, Iași, 2017, pp. 145–163 („Marea revoltă”).	Analiză de text Dezbateri Brainstorming	

7. HENRY, MICHEL, <i>Cuvintele lui Hristos</i> , traducere de Ioan I. Ică jr, Deisis, Sibiu, 2005, pp. 139–151 (Ascultarea Cuvântului).	Analiză de text Dezbateri Brainstorming	
8. LACOSTE, JEAN-YVES, <i>Fenomenalitatea lui Dumnezeu</i> , traducere de Maria-Cornelia Ică jr, Deisis, Sibiu, 2011, pp. 251–280.	Analiză de text Dezbateri Brainstorming	
9. STĂNILOAE, DUMITRU, <i>Teologia dogmatică ortodoxă</i> , vol. 1, ed. a 2-a, Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1996, pp. 11–20.	Analiză de text Dezbateri Brainstorming	
10. YANNARAS, CHRISTOS, Yannaras, Christos, <i>Persoană și eros</i> , traducere de Zenaida Luca, cuvânt introductiv de Mihai Șora, Anastasia, București, 2000, pp. 287–305.	Analiză de text Dezbateri Brainstorming	
11. PASCAL, BLAISE, <i>Cugetări</i> , traducere de Maria Ivănescu și Cezar Ivănescu, text integral, ediția Brunshvicg, Aion, Oradea, 1998, § 233, pp. 248–254.	Analiză de text Dezbateri Brainstorming	
12. EVDOKIMOV, PAUL, <i>Iubirea nebună a lui Dumnezeu</i> , traducere de Teodor Baconsky, Anastasia, București, 1993, pp. 43–63.	Analiză de text Dezbateri Brainstorming	
13. Recapitulare, discuții finale, colocvii I	Analiză de text Dezbateri Brainstorming	
14. Recapitulare, discuții finale, colocvii II	Analiză de text Dezbateri Brainstorming	

Bibliografie

1. EVDOKIMOV, PAUL, *Iubirea nebună a lui Dumnezeu*, traducere de Teodor Baconsky, Anastasia, București, 1993.
2. HART, DAVID BENTLEY, *Ateismul: o amăgire. Revoluția creștină și adversarii ei* (Historia Christiana), ediție îngrijită de Dragoș Mîrșanu, traducere de EVA DAMIAN, Doxologia, Iași, 2017.
3. HENRY, MICHEL, *Cuvintele lui Hristos*, traducere de Ioan I. Ică jr, Deisis, Sibiu, 2005.
4. KANT, IMMANUEL, *Religia doar în limitele rațiunii*, traducere de Rodica Croitoru, Bic All, București, 2007, pp. 264–276.
5. LACOSTE, JEAN-YVES, *Fenomenalitatea lui Dumnezeu*, traducere de Maria-Cornelia Ică jr, Deisis, Sibiu, 2011.
6. MARION, JEAN-LUC, *Despre raționalitatea Revelației și iraționalitatea credincioșilor*, traducere de Maria-Cornelia Ică jr, Deisis, Sibiu, 2014.
7. PASCAL, BLAISE, *Cugetări*, traducere de Maria Ivănescu și Cezar Ivănescu, text integral, ediția Brunshvicg, Aion, Oradea, 1998.
8. STĂNILOAE, DUMITRU, *Sfânta Treime sau La început a fost iubirea*, Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1993.
9. STĂNILOAE, DUMITRU, *Teologia dogmatică ortodoxă*, vol. 1, ed. a 2-a, Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1996.
10. VATTIMO, GIANNI, *A crede că mai credem: e cu puțință să fim creștini în afara Bisericii?* (Biblioteca italiană), traducere de Ștefania Mincu, Pontica, Constanța, 2005.
11. VULCĂNESCU, MIRCEA, *Dimensiunea românească a existenței*, ediție îngrijită de Marin Diaconu, Fundația Culturală Română, București, 1991.
12. YANNARAS, CHRISTOS, Yannaras, Christos, *Persoană și eros*, traducere de Zenaida Luca, cuvânt introductiv de Mihai Șora, Anastasia, București, 2000.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Teologia apologetică și raporturile ei cu filosofia contemporană și știință au o relevanță în creștere pentru teologia ortodoxă și pentru comunitatea epistemică. Studiul apologeticii este util pentru ca dialogul dintre teologie și celelalte discipline să poată fi posibil și, totodată, fructuos. Provocările ateismului și agnosticismului contemporan pot fi întâmpinate teologic din perspectivă apologetică, succesul acestei replici fiind dovedit de ceea ce se întâmplă astăzi în noua apologetică filosofică și în dialogul dintre știință și religie.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Evaluare finală	Examen scris	60 %
		Din oficiu	10 %
10.5 Seminar/laborator	Verificare pe parcurs	Participare activă	30 %
	Activitate la seminar	Prezentarea și analiza unui text	
10.6 Standard minim de performanță			
Studentul este capabil să trateze elaborat și convingător cel puțin un subiect de examen. / Studentul știe să răspundă corect la cel puțin o întrebare din curs.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

Nu se aplică.

Data completării:
3 aprilie 2025

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament:
17.04.2025

Semnătura directorului de departament

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".